

פרשת בהעלותך

רש"י פס' ב: "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים? לפי שראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות"

הרעיון של השיעור- הדלקת המנורה זה משהו יומיומי, אהרן כל יום זוכה לתפקיד בקודש. מתנות הנשיאים זה היה משהו חד"פ.

עם זאת, התפקיד שלו זה משהו יומיומי ולכן הוא הרבה יותר דורש, כל יום מחדש להדליק את הנרות, עם כל הפרטים, הכוונות וכו', אין שינוי מיום ליום, כל יום אותו דבר! זה דורש ה ת מ ד ה!

סיפור: דני וירון הם חברים טובים, שבת אחת הזמין דני את ירון, שמחה גדולה שמחו שניהם כאשר נפגשו, "סוף סוף אנחנו ביחד לא רק ביום חול אלא גם בשבת", בסעודת שבת שאלה אמא של דני "ירון אתה רעב?", חסר לך משהו? אתה רוצה לשתות? ", לפני שהלכו לישון אמא של דני שואלת אותו: "ירון אתה רוצה עוד שמיכה?", קר לך? אתה צריך משהו? " וככה כל השבת, במוצאי שבת שואל דני את אמא שלו: "אמא למה רק את ירון את שואלת כל הזמן אם קר לו או חם לו הוא רעב או צמא ואותי את לא שואלת?", מה אני פחות חשוב ממנו? הרי אני הבן שלך?"

קישור לסיפור: המנורה נסמכה לפרשת הנשיאים, את המנורה מדליקים תמיד, הילד הוא קבוע בבית וגם אהרן זהו תפקידו הקבוע.

לעומת זאת הנשיאים הם ארוע חד פעמי. אולי לכן הנשיאים זכו לפרשה שלמה ולכך שחוזרים ומזכירים כל נשיא מה שהביא, בגלל שזה חד פעמי במיוחד. לעומת זאת התפקיד של אהרן הוא קבוע. מצד שני אהרן נחשב כמו בן שזה מעלה גדולה יותר.

אולי גם ברור שאמא דואגת מאוד לבן שלה, אבל היא מכירה אותו ויודעת מה טוב לו ומה לא, לעומת זאת את האורח היא לא מכירה ולכל היא שואלת הרבה. זה מראה על קרבה של אמא ובן, שאמא יודעת מה הבן שלה צריך ודואגת לו תמיד.

מתוך חוברת של מורשה על פרשת בהעלותך

מבט לתלמיד

1. ניתן לדבר עם הילדים על מחשבות הכהן בשעה שהוא מדליק את המנורה, כגון:

מחשבתו על הזכות לכבד את בית ה'.

תפילתו על כלל ישראל שיזכו לאור החכמה ולהבנה בלימוד התורה.

הלימוד על מחשבות הכהן יפגיש את התלמידים עם רגשות הקודש שליוו את הכהן ברגעים המיוחדים שבהם זכה לשמש בקודש ולהדליק את המנורה.

2. קיום דבר ה' על ידי אהרן נאמר בפסוק ג, במבט ראשון פסוק זה נראה מיותר, לא מתחדש בו דבר מלבד העובדה שאהרן קיים את מצוות ה'. רש"י שם כתב: "להגיד שבחו של אהרן שלא שינה".

על כך יש לשאול: איזה שבח יש כאן, מדוע שאהרן ישנה מן הציווי?

אהרן הכהן לא מוותר על הזכות שנפלה בחלקו, הוא חפץ לקיים את המצוה בגופו. דברי הרמב"ן ראויים להדגשה מיוחדת, באמצעותם נוכל להנחיל לתלמידינו את השמחה שבקיום דבר ה'.

כלומר אהרן לא התגאה, אלא עשה הכל למען כבוד ה'. הזכות להדליק מידי יום את מנורת הזהב שבמקדש עלולה להביא לידי גאווה. מדובר בתפקיד נכבד המורה על מעלתו הרוחנית הגבוהה של מי שזוכה בו, אך אהרן הכהן לא שמח במצוה זו בגלל הכבוד והגדולה שבתפקיד, אלא בגלל הזכות שבעשיית דבר ה'.

מבט לתלמיד

ההתפעלות מדרכו של אהרן בקיום מצוות ה' תפגיש את התלמידים עם השאיפה לקיום מצוות ה' בענוה, בזריזות, בדיוק רב, ובשמחה יומיומית.

מידה טובה בפרשה

איזו משימה מילא אהרן מדי יום?

אחד הכלים במשכן היה מנורת הזהב. מדי יום היה חייב אהרן להטיב את הנרות (=להכין את הפתילות) ולהדליק את המנורה. הפרטים של מצוות ההדלקה כללו עמידה בזמן, כמות השמן בכל אחד מהנרות, הדלקה בסדר מסוים ועוד. אהרן למד ממשה רבנו את כל פרטי המצווה. הוא הכין את עצמו נפשית למצווה גדולה זו ועשה זאת בהתלהבות רבה. התלהבות זו לא הסיחה את דעתו מדיוק בפרטי המצווה, והוא קיים את המצווה בהתמדה כאילו היתה זו הפעם הראשונה.

מדוע קשה להתמיד בביצוע משימות?

טבעו של האדם לבצע משימה מתוך חיבור לרעיון, או למי שביקש ממנו או לכל גורם אחר. אך, כשאחד מהגורמים הישירים לא מהווה גורם מחייב, או משכנע, יורד העניין והרצון לבצע את המשימה. למשל, מורה שמסור לתלמידיו, ובהתמדה רבה מלמד מדי יום את אותם תלמידים לפי אותה מערכת, עלול הוא להגיע לשחיקה מסוימת בעבודת ההוראה שלו, אם לא ימצא ענין מיוחד בה. כלומר, אם המשיכה והמחויבות להוראה היא חיצונית, זו שבאה מהצורך לפרנס את עצמו, או לספק את רצון מנהל בית הספר או הורי התלמידים, הרי שסיבות כאלה לא יבטיחו

התמדה. כי יום אחד הוא עשוי להתיחס בפחות מחויבות לאחד מאלה, כך שהדבר יתבטא באיכות ההוראה שלו. במלים אחרות, הקושי להתמיד נובע בדרך כלל בגלל חוסר חיבור פנימי לרעיון שבמשימה.

הפתרון לקושי ההתמדה

כאמור, הקושי בעמידה בהתמדה נמצא במישור של חיבור מבצע הפעולה לרעיון, או לכל גורם שקשור אליו. מכאן שעבודה רצינית שיעשה המבצע להתחבר לרעיון, תביא אותו לרצות להתמיד בביצוע המשימה. אחת הדוגמאות הבולטות והידועות בעולם היהדות היא התפילה. הסידור המכיל את כל תפילות השנה, מהווה אמנם אמצעי למתפלל, אך אין בו כדי לחבר אותו לרעיון התפילה, לא די בכך שהמתפלל יקרא את תוכנה המלא של תפילת שחרית או כל תפילה אחרת, מדי יום, אלא עליו להתחבר לרעיון התפילה, ללמוד את משמעות התפילה: מה מטרתה במישור עבודת ה', האם נועדה רק לבטא משאלות, או שייעודה הוא למשהו נעלה יותר ועוד. עיסוק רציני במהות המשימה וחיבור לרעיון, יביא את המבצע לרצות להמשיך יום-יום בביצועה.

יסוד הטלטלה ואי היציבות בימינו

התבוננות בבעיות שונות הקיימות בחברה בימינו, מראה שחוסר היציבות מאפיין הרבה מהן. אנשים רבים מחליפים מקומות עבודה, עוברים דירה מיישוב ליישוב, מחליפים זהות חברתית, חוסר יציבות בתא המשפחתי ועוד. אי היכולת להישאר במסגרת מסוימת, נובע מחוסר חיבור אליה. ערך ההתמדה חשוב מאד, אך אינו יכול להתקיים כל עוד האדם לא מחובר למסגרת בה הוא חי. חכמינו לימדונו (תמיד, ל"ב:א') כלל התנהגותי גדול: "איזהו חכם? הרואה את הנולד". כלומר, אם אתה רואה מסביבך אי יציבות, שאל את עצמך מדוע זה קורה, אולי משהו בחיבור שלהם למסגרת פגום, או שבכלל לא התחיל, ואז תוכל לחסוך מעצמך טלטלה מיותרת. בדוק היטב את מקום התעסוקה המוצע לך, באיזו מידה הוא עונה על צרכיך וכן את מקום המגורים, כשתראה שמצאת את המבוקש, גם אם לא מממש את כל הציפיות, אבל, לפחות, את רובן, אז מובטח לך (כמעט...) שתתמיד באותה מסגרת.

נסיים בפתגם שאמר וינסטון צ'רצ'יל: "אין הטיפה חוצבת בסלע מכוח עוצמתה אלא מכוח התמדתה" וכבר קדמו רבי עקיבא בסיפור שלפנינו:

"מה היה תחלתו של ר' עקיבא? אמרו, בן ארבעים שנה היה ולא שנה כלום. פעם אחת היה עומד על פי הבאר, אמר: מי חקק אבן זו? אמרו לו: המים שתדיר נופלים עליה בכל יום. אמרו לו: עקיבא, אי אתה קורא אבנים שחקו מים? (איוב, י"ד:י"ט) מיד היה רבי עקיבא דן קל וחומר בעצמו: מה רך פסל את הקשה, דברי תורה שקשין כברזל על אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי שהוא בשר ודם! מיד חזר ללמוד תורה. הלך הוא ובנו וישבו אצל מלמדי תינוקות. אמר לו: רבי, למדני תורה! אחז רבי עקיבא בראש הלוח ובנו בראש הלוח. כתב לו אלף בית ולמדה. אלף תיו ולמדה. תורת כהנים ולמדה. היה לומד והולך עד שלמד כל התורה כולה" (אבות דרבי נתן נוסח א', פרק ו)

היכן פוגשים ילדינו ערך זה

כל הורה מעוניין לחנך את ילדו למידות טובות. אחד הערכים העומדים במבחן ההורים מול ילדיהם הוא ההתמדה. מי שהרגילו את ילדיהם לשכר מסוים על מעשה טוב שעשה ילדם, עליהם להתמיד בכך ואם החליטו לשנות ממנהגם, עליהם להסביר זאת לילדם. ערך ההתמדה חשוב מאד לילד גם בהמשך דרכו, בלימודים, בנאמנות למערכת בה ימצא ועוד.